

6. 5. 2015

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právní regulace elektronického prodeje zboží

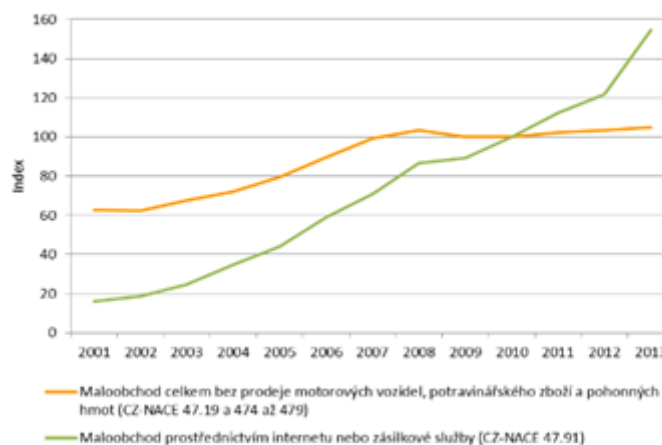
Rozšíření informačních technologií, vyšší počítačová gramotnost spotřebitelů a rostoucí investice prodejců do oblasti e-commerce vedly v posledních letech k dynamickému růstu maloobchodních tržeb dosažených v této oblasti. Podnikatelé se však často soustředí na technické a logistické aspekty prodeje zboží a upozadují neméně důležitou právní regulatoriku, což vede velmi často k nežádoucím komplikacím.

Tržní situace

Jak plyne z nedávné analýzy Českého statistického úřadu a níže uvedeného grafu[1], stal se internetový prodej zcela obvyklým způsobem pořizování spotřebního zboží a služeb, což vedlo jednak k růstu tržeb dosahovaných v rámci elektronických prodejců, ale současně k zrcadlovému poklesu prodejců u obchodníků, kteří se aktuálním trendům nepřizpůsobili, a pokračovali v prodeji výhradně skrze kamenné prodejny. Ačkoliv se elektronický prodej stal tahounem růstu v maloobchodní spotřebě, je prodejci často kritizován s ohledem na klesající marže a efektivita v rámci prodeje je tak důležitější než kdykoliv dříve.

Graf č. 1 Vývoj tržeb ve stálých cenách od roku 2001
(průměr roku 2010 = 100)

Silná konkurence přinutila obchodníky k inovacím a v roce 2013 již 23,5 % z nich využívalo k prodeji zboží společně s klasickým prodejem také internetový prodej. Četnost a růst internetových prodejců nekorresponduje s povědomím spotřebitelů o jejich právech, což se odráží v neochotě obchodníků dodržovat povinnosti stanovené právními předpisy. Tyto povinnosti pak současně nejsou s ohledem

na rostoucí počet internetových prodejců ze strany státních orgánů důsledně vynucovány.

Právní rámec

Ochrana spotřebitele je tradičním a silným tématem v evropských kruzích, což je základním předpokladem pro existenci komplexní a ucelené právní úpravy. Klíčovou je v této oblasti směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU o právech spotřebitelů, jejímž cílem je implementace politiky ochrany spotřebitele do právních ráďů jednotlivých členských zemí a skutečná integrace spotřebitelských záležitostí do všech politik Evropského společenství.

Směrnice byla implementována do českého právního řádu prostřednictvím zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „**Občanský zákoník**“) a Česká republika tak dostala své transpoziční povinnosti. Pozornost zaslouží rovněž směrnice 2000/31/ES o některých právních aspektech služeb informační společnosti, která upravuje otázky elektronického obchodu na vnitřním trhu.

Spotřebitel v Občanském zákoníku a distanční smlouvy

Úvodu do obecné problematiky spotřebitelských smluv již zde byl věnován prostor[2], i přesto si dovolím shrnout základní znaky uvedených pojmů. Spotřebitelem je každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná. Spotřebitel pak uzavírá smlouvu distančním způsobem, pokud je tato smlouva uzavřena za použití prostředků komunikace na dálku, přičemž zákon neposkytuje bližší definici pojmu „*prostředek komunikace na dálku*“.

Internetové stránky prodejce

Nejčastější právní formou, kterou podnikatelé pro své podnikání volí, je společnost s ručením omezeným a ačkoliv zákon č. [90/2012](#) Sb., o obchodních korporacích pro tento typ korporace nevyžaduje založení internetových stránek, pokud je společnost vytvoří, musí na těchto stránkách uveřejnit údaje, které je povinna uvádět na obchodních listinách. Podnikatelé by si této skutečnosti měli být vědomi a v rámci svých webových stránek by měli jasně a zřetelně zveřejnit zákonem stanovené náležitosti.

Problematické prvky internetového prodeje zboží

Občanský zákoník stanoví, že část obsahu smlouvy lze určit odkazem na obchodní podmínky, které navrhovatel připojí k nabídce nebo které jsou stranám známy, a tato možnost podnikateli náleží i v rámci obchodního styku se spotřebitelem a v průběhu elektronické kontraktace tedy lze odkázat na obchodní podmínky. Podnikatelé však mají řadu souvisejících povinností, přičemž ty stěžejní uvádíme níže.

Informační povinnost

Občanský zákoník vymezuje velmi rozsáhlou informační povinnost, která se netýká pouze samotného zboží a způsobu prodeje, ale vztahuje se také k osobě podnikatele, k technické stránce celého procesu a zahrnuje také například povinnost identifikovat orgán dozoru, který nad činností podnikatele vykonává dohled. Jakkoliv nemá nesplnění informační povinnosti vliv na platnost smlouvy, přináší podnikateli nepříznivé důsledky, jak jsou tyto popsány dále v textu, a z tohoto důvodu by nemělo dojít k opomenutí informační povinnosti.

Proces uzavření smlouvy

Důležitou novinkou je změna v oblasti neadresných nabídek, které dle předcházející právní úpravy

nebyly připuštěny. Občanský zákoník výslovně stanoví[3], že návrh dodat zboží za určenou cenu učiněný při podnikatelské činnosti reklamou, v katalogu nebo vystavením zboží je nabídkou. Dané ustanovení dopadá taktéž na prezentaci zboží v rámci elektronické prodeje a hodlá-li podnikatel kontrolovat proces kontraktace, musí aplikaci příslušného ustanovení vyloučit.

Pro úplnost uvádím, že zákazník musí být informován o tom, že podnikatel obdržel jeho objednávku, následně musí být zákazníkovi v případě uzavření smlouvy tato smlouva zaslána, a to společně s obchodními podmínkami[4].

Právo odstoupit od smlouvy uzavírané distančním způsobem

Jedním z podstatných prvků ochrany spotřebitele v případě smluv uzavíraných distančním způsobem je možnost spotřebitele odstoupit od smlouvy bez uvedení důvodu, a to ve lhůtě 14 dnů od uzavření smlouvy, resp. ode dne převzetí zboží, pokud se jedná o smlouvu kupní. V případě odstoupení jsou si strany povinny navrátit plnění. Podnikatel však není povinen kupní cenu navrátit dříve, nežli je mu navraceno zboží, či předložen doklad o tom, že zboží bylo odesláno.

Důležitou změnou, kterou přinesl Občanský zákoník, je změna povahy lhůty pro odstoupení od smlouvy, která má nově charakter procesně právní, a je tak dostačující, když zákazník v poslední den lhůty oznámí o odstoupení podnikateli odešle a již tak není rozhodující okamžik doručení tohoto oznámení.

Důsledky porušení povinností stanovených zákonem

Důsledky porušení shora uvedených povinností je možno rozdělit do dvou kategorií.

Podnikateli hrozí nepříznivé následky v rámci samotného smluvního vztahu, kdy dochází k automatickému posílení práv zákazníka, v jehož prospěch může být např. prodloužena lhůta pro odstoupení od smlouvy, pokud nebyl o této možnosti řádně poučen, a to až na 1 rok a 14 dnů. Zákazník je dále oprávněn odmítnout hradit náklady, s kterými nebyl výslovně seznámen, a tyto tak jdou k tíži podnikatele. Občanský zákoník dále stanoví, že k ujednáním odchylným se od ustanovení zákona stanovených k ochraně spotřebitele se nepřihlíží a v případě pochybností je povinností podnikatele prokázat, že povinnosti stanovené zákonem splnil.

Druhou skupinu sankcí pak představují sankce veřejnoprávní, tedy sankce ze strany orgánů veřejného dohledu, zejména pak ze strany České obchodní inspekce, která dohlíží nad dodržováním předpisů v oblasti ochrany spotřebitele.

Závěr

Internetový prodej zboží je fenoménem, který se stal nedílnou součástí našeho života a jako takový bude i nadále nabývat na významu. S ohledem na ucelenou a komplexní právní úpravu nelze než podnikatelům doporučit, aby tuto respektovali a svoji obchodní činnost vykonávali v zákonem stanovených mezích.

Mgr. Jan Vozár,
advokátní koncipient

[Švehlík & Mikuláš advokáti s. r. o.](#)

Purkyňova 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 211 222 244
e-mail: info@samak.cz

[1] Zdroj: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Analýza využití internetového prodeje v maloobchodě. Český statistický úřad [online]. 11. 11. 2014. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

[2] Vozár, Jan. Spotřebitelské smlouvy v NOZ. epravo. 2013. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

[3] § 1732 Občanského zákoníku

[4] § 1827 Občanského zákoníku

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)